

Statistiek

Mismatch op de Nederlandse arbeidsmarkt is afgenomen

ARBEIDSMARKT

De Nederlandse arbeidsmarkt verkraapt: de werkloosheid is sinds 2014 snel gedaald, terwijl de vacaturegraad is gestegen. Nu zijn er geluiden te horen dat er sprake zou zijn van een toegenomen mismatch op de arbeidsmarkt. Bij een mismatch verslechtert de aansluiting tussen vraag en aanbod en hebben bedrijven in toenemende mate moeite om geschikt personeel te vinden.

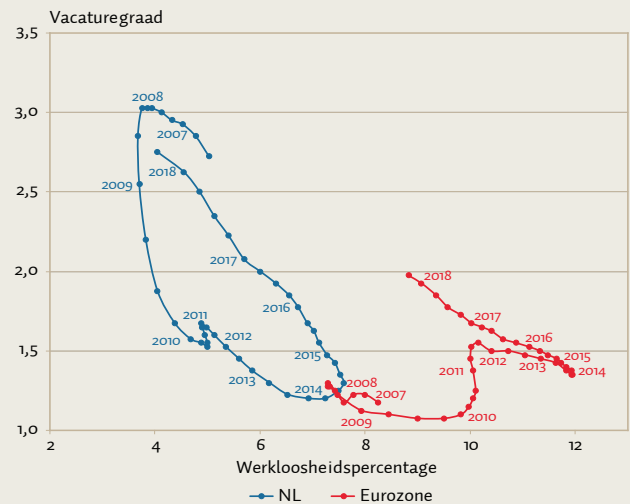
Om te onderzoeken of er daadwerkelijk sprake is van een toegenomen mismatch is de Beveridge-curve een geschikt instrument. Deze geeft de relatie weer tussen de vacaturegraad en het werkloosheidspercentage (figuur). Een verschuiving van de curve richting de oorsprong van de figuur wijst op een beter functionerende arbeidsmarkt, met minder vacatures en minder werklozen, terwijl een verschuiving naar buiten duidt op een verslechtering van de matching-efficiëntie op de arbeidsmarkt. Gegeven een bepaalde vacaturegraad zijn er dan meer werklozen, wat erop wijst dat matches tussen baanzoekers en vacatures minder efficiënt tot stand komen.

In vergelijking met de vorige periode van krapte (2007–2008) op de Nederlandse arbeidsmarkt bevindt de curve zich nu dichterbij de oorsprong van de figuur, zowel de vacaturegraad als de werkloosheid is nu lager dan destijds. Dit geeft dus geen aanwijzingen voor een toegenomen mismatch.

In de eurozone als geheel is sinds de crisis echter wel sprake van een structurele verslechtering van de matching-efficiëntie van de arbeidsmarkt. De Beveridge-curve voor de eurozone als geheel is in de periode 2010–2013 duidelijk naar buiten verschoven. Dat de curve nog altijd verder is

verwijderd van de oorsprong van de figuur dan voor de crisis wijst op toegenomen mismatch. Vooral in Spanje en Griekenland functioneert de arbeidsmarkt slechter dan voor de crisis. ■ **MATTHIJS WILLEMSE-JACOBSON** (MINISTERIE VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID)

Werkloosheid en vacaturegraad

Noot: Elk punt is het gemiddelde van de afgelopen vier kwartalen om voor seizoensinvloeden te corrigeren

Bron: Eigen bewerking op basis van CBS en Eurostat

Bedrijven verkopen hun facturen steeds vaker door

FINANCIËLE MARKTEN

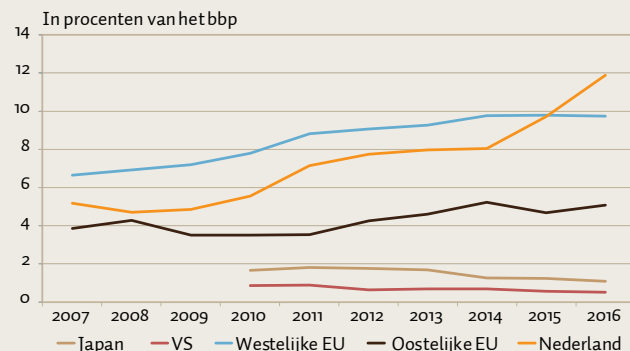
Bedrijven kunnen op verschillende manieren aan geld komen om hun activiteiten te financieren. Alternatieve financieringsbronnen spelen een beperkte rol op deze financieringsmarkt, maar zijn wel in opkomst. In Nederland valt vooral het toenemend gebruik van *factoring* op.

Met factoring bedoelen wij hier het tegen een korting doorverkopen van facturen aan een derde partij (de factor). De onderneming ontvangt dan direct een bedrag, terwijl het geen moeite meer hoeft te steken in het innen van de schuld. Dit is een relatief eenvoudige manier om zowel incassowerkzaamheden uit te besteden als om op korte termijn geld op te halen. Factoring heeft om een aantal redenen een meerwaarde. Ten eerste lost het de liquiditeitsrisico's van ondernemingen op. Ten tweede biedt het relatief ruime financieringsmogelijkheden voor risicovolle bedrijven, aangezien vooral het risicoprofiel van de debiteur van belang is en in mindere mate dat van de kredietnemer. Ten derde missen sommige bedrijven de kennis en/of de middelen om op een andere manier debiteuren te innen of financiering te organiseren. Om deze redenen is factoring vooral populair onder het midden- en kleinbedrijf (mkb).

Factoring is de afgelopen jaren in Nederland sterk in belang toegenomen, ook in vergelijking met andere landen (figuur). Internationaal gezien speelt het vaak een grotere rol in landen met een hoog bruto binnenlands product (bbp) per capita en met goed ontwikkelde kredietinformatiesystemen. In Nederland werd in 2008 voor ruim dertig miljard euro aan facturen doorverkocht. Na de financiële crisis groeide dit bedrag naar ruim tachtig miljard euro.

Wij kunnen op dit moment slechts gissen naar de oorzaak van deze toename. Wellicht kiezen mkb'ers voor factoring als alternatief voor bankfinanciering, omdat deze relatief onaantrekkelijker is geworden. Volgens de OESO is de hoeveelheid leningen die Nederlandse banken hebben uitstaan bij het mkb vergelijkbaar aan die in andere Europese landen. Wel blijven de kortlopende leningen voor het mkb de laatste jaren achter, terwijl de langetermijnleningen alweer boven het niveau van vóór de crisis zijn beland. ■ **NATASHA KALARA, LU ZHANG EN KAREN VAN DER WIEL** (CPB)

Volume aan factoring

Noot: Westelijke EU: Bel, Den, Dui, Fin, Fra, Gri, Ier, Ita, Oos, Por, Spa, VK, Zwe
Oostelijke EU: Bul, Est, Hon, Kro, Let, Lit, Pol, Roe, Slv, Svk, Tsj

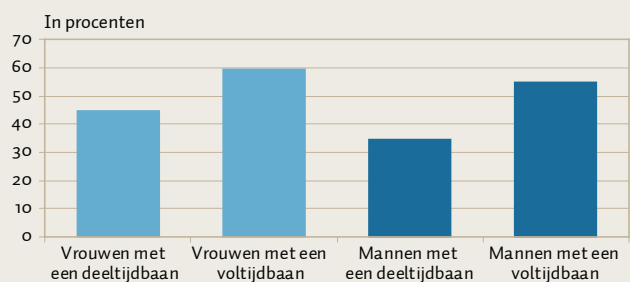
Bron: eigen bewerkingen op basis van EUF-data. N. Kalara en L. Zhang (2018) *The changing landscape of firm financing in Europe, the United States and Japan*. CPB Discussion Paper, 383.

Trainingsdeelname laagste onder mannen met een deeltijdbaan ARBEIDSMARKT

Om up-to-date te blijven op de arbeidsmarkt is het belangrijk dat werknemers trainingen volgen. Op basis van de ROA Levenslang Leren Enquêtes vanaf 2004 kan de gemiddelde trainingsdeelname van mannen en vrouwen met een voltijd- en deeltijdbaan in kaart gebracht worden.

Zestig procent van de vrouwen met een voltijdbaan heeft in de twee jaar voorafgaand aan de vragenlijst een aan het werk gerelateerde cursus of training gevolgd (figuur). Ook onder mannen met een voltijdbaan ligt dit percentage ruim boven de vijftig procent. Desalniettemin is er sprake van een significant lagere trainingsdeelname onder mannen met een voltijdbaan dan onder vrouwen met voltijdbaan. Van de vrouwen die in deeltijd werken,

Trainingsdeelname in de twee jaar voorafgaand aan de vragenlijst

Bron: ROA Levenslang Leren Enquête, 2004, 2007, 2010, 2013, 2017

heeft 45 procent in de twee jaar voorafgaand aan de vragenlijst een werkgerelateerde cursus of training gevolgd. Voor mannen is dit 35 procent.

Werknemers met een deeltijdbaan volgen dus minder vaak trainingen dan werknemers met een voltijdbaan. Deze *deeltijdpenalty* is hoger voor mannen dan voor vrouwen: terwijl voor vrouwen de kans op trainingsdeelname ongeveer 15 procentpunt lager ligt als zij een deeltijdbaan hebben, is deze deeltijdpenalty voor mannen 20 procentpunt.

Nadere analyses laten vergelijkbare patronen zien voor de separate jaren, er is geen convergentie of divergentie in de trainingsdeelname tussen mannelijke en vrouwelijke vol- en deeltijdwerkers.

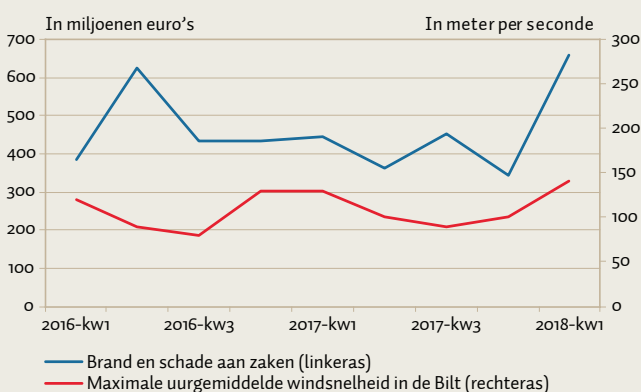
Verder blijkt er geen significant verschil tussen de trainingsdeelname van mannen en vrouwen met een voltijdbaan zodra er rekening gehouden wordt met leeftijd en opleidingsniveau. Echter, de eerder gemaakte observatie dat de deeltijdpenalty voor het hebben van een deeltijdbaan groter is voor mannen dan voor vrouwen, wordt daarmee alleen maar versterkt. Zelfs nadat rekening gehouden wordt met leeftijd, opleidingsniveau en aanstellingstype, is de deeltijdpenalty voor mannen achttien procent en voor vrouwen 'slechts' elf procent.

Wanneer er rekening gehouden wordt met het beroep waarin men werkt, neemt de deeltijdpenalty voor het werken in deeltijd verder af. Evengoed blijven significante verschillen bestaan, die groter zijn voor mannen. Verder onderzoek is nodig om te achterhalen of dit het gevolg is van een relatief lagere bereidheid om te trainen onder mannelijke deeltijders, of dat de werkgever anders aankijkt tegen mannelijke en vrouwelijke deeltijders. • **ANNEMARIE KÜNN-NELEN** (ROA, UNIVERSITEIT MAASTRICHT)

Stormschade eerste kwartaal 2018 uitzonderlijk hoog FINANCIËLE MARKTEN

Wanneer er zware stormen over het land trekken en deze veel schade aanrichten, moeten verzekeraars meer uitkeren. In het eerste kwartaal van 2018 was de schade aan zaken die vergoed werd ongeveer 200 miljoen euro meer dan gemiddeld. Om beter zicht te krijgen op de verschillende soorten schade die vergoed worden, rapporteren onder toezicht staande verzekeringsinstellingen per 2016 de geleden schade per branche en per kwartaal aan De Nederlandsche Bank. Stormschade valt in dit geval in de branche Brand en schade aan

Schade en maximale windsnelheden

Bron: DNB

zaken. Met dit detailniveau kunnen de effecten van extreem weer, zoals stormen, op geleden schade bij verzekeraars beter worden vastgesteld.

De sterkte van een storm wordt doorgaans bepaald aan de hand van de gemeten windsnelheden. De maximale uurgemiddelde windsnelheid van de storm van 18 januari 2018 was met 140 meter per seconde uitzonderlijk, en hoger dan de maximale gemeten windsnelheid over heel 2016 en 2017 (figuur). Het Verbond van Verzekeraars becijferde de totale schade van de storm op 18 januari op negentig miljoen euro. De effecten van de individuele storm kunnen ook teruggevonden worden in de kwartaalcijfers. De schade in het eerste kwartaal van 2018 bedroeg ongeveer 215 miljoen euro meer dan in hetzelfde kwartaal van het jaar ervoor. Ook is er een lichte positieve correlatiecoëfficiënt van 0,22 tussen windsnelheden en geleden schade. Dit duidt er mogelijk op dat stormen pas veel schade aanrichten wanneer er uitzonderlijk hoge windsnelheden in voorkomen.

De stormschade in het begin van 2018 is een belangrijke reden waarom verzekeraars (exclusief zorg) in het eerste kwartaal ook in totaal meer uitkeren aan schade. Aan totale schade keerde verzekeraars in het eerste kwartaal van 2018 circa 200 miljoen euro meer uit dan gemiddeld in de voorgaande twee jaren. Die hogere uitkering is dus een direct gevolg van de hogere schade aan zaken.

De verhoging van de totaal geleden schade van ongeveer 1,6 miljard euro naar 1,9 miljard euro heeft echter beperkte gevolgen gehad voor de solvabiliteitsratio van de verzekeraars. Deze ratio daalde van 175 naar 172 procent. • **MEES UITTENBOGAARD** (DNB)